

Hans Majestæt Kongens tale til 58de ordentlige Storting ved dets aapning.

Hr. præsident, Mine herrer repræsentanter.

Jeg byder folkets repræsentanter velkommen til fortsættelse av deres vigtige gjerning og ønsker Stortinget lykke til at løse de mange foreliggende opgaver til gavn for fædrelandet.

Rikets forhold til fremmede magter er tilfredsstillende.

Hans Majestæt Kongen av Storbritannien og Irland og den Franske Republiks Præsident har begge i aaret avlagt officielt besøk i Kristiania.

Traktaten av 2. November 1907 mellem Norge, Frankrike, Storbritannien, Tyskland og Rusland angaaende Norges integritet er ratificert og ratifikationerne utvekslet i Kristiania.

Der er med Sverige avsluttet en overenskomst om avgjørelse ved voldgift av spørsmålet om sjøgrænsens løp ved Grisebaaerne. Voldgiftsretten er opnævnt og har begyndt sin virksomhet.

Norge har indbudt interesserte fremmede regjeringer til ved sine repræsentanter i Kristiania at drøfte med en repræsentant for den norske regjering de forholdsregler, som bør tages i anledning av de lovløse tilstande paa Spitsbergen med tilliggende øer. De indbudne magter har erklært sig villig til at delta i de foreslaaede drøftelser.

De diplomatiske sakers behandling er ved kgl. resolution av 24. oktober 1908 ordnet paa en maate, som paa den ene side tilveiebringer fuld konstitutionel kontrol, paa den anden side tilsigter at sikre hemmeligholdelse av de saker, hvis art kræver det.

Det forløpne aar har for landets næringsveie git tildels meget forskjellige resultater.

For jordbruket, som er landets hovednæring, har aaret været særdeles godt. For skibsfarten har synkende verdenskonjunkturer derimot bragt store vanskeligheter, og fragtmarkedet er fremdeles i det store hele meget trykket.

Landets øvrige næringer arbeider ogsaa tildels under vanskeligheter. Der har endnu ikke forekommet arbeidsledighet i nogen større utstrækning, men utsigterne for den nærmeste fremtid er ogsaa i denne henseende mindre gode.

Statens indtægter har ved opjøret for forrige budgettermin vist et betydelig overskud, hvorved underskuddet fra tidligere aar er dækket og en høist paakrævet reserve i Statskassen oparbeides.

Budgettet indeholder forslag om endel lønsforbedring for mindre velstillede offentlige tjenestemænd. Man har dog ikke set sig istand til at imøtekomme disse i den utstrækning, som det hadde været ønskelig, idet man har maattet søke at begrænse utgifterne, som paa grund av de mange krav til Statens støtte viser tendens til sterkere stigning end forenlig med den sandsynlige progres i statsindtægterne.

Den raske stigning i toldintraderne, som de senere aar har utvist, er forbi og der viser sig tegn til stagnation. Den ifjor besluttede nedsættelse av sukkertolden

har fundet sted fra 1ste januar d. a. og vil ogsaa forringe statsindtægterne med et betydelig beløb.

Ved siden av en række vigtige lovforslag, som blev fremlagt for forrige Storting og endnu ikke er behandlet, vil der bli forelagt flere betydningsfulde nye forslag, hvorpaa jeg henleder Stortingets opmærksomhet.

Forslag til ny hærordning, som i forrige session ikke rak frem til behandling av Stortinget, vil forhaabentlig nu, da saken er undergit yderligere sakkyndig bearbeidelse, kunne bli vedtat av dette Storting.

Forslag til flaaateplan samt til planer for vort befæstningsvæsen er under utarbeidelse. En redegjørelse vil bli forelagt Stortinget, naar arbeidet er tilstrækkelig langt fremskredet.

Paa folkeskolens utvikling og forbedring av dens læreres kaar har jeg min opmærksomhet henvendt.

For lovgivningen foreligger en række vigtige spørsmåal angaaende utnyttelsen av landets skoge, vandfald og gruber samt regulering av vasdrag. Der vil bli forelagt Stortinget lovforslag angaaende disse spørsmåal. Forslagene er tilstillet vedkommende stortingskomiteer til forberedende behandling, og vil forhaabentlig komme under avgjørelse i den nærmeste fremtid. Videre agtes der forelagt forslag til en række andre love, hvoriblandt almindelig skattelov, formandskapslove, lov om veivæsenet, om sykeforsikring, om forandringer i mandtalsloven, om børn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hinanden, om separation og skilsmisse, om militærnegtere m. v.

Lastelinjekomiteen ventes at tilendebringe sit arbeide i februar, og forslag til lastelinjetabeller vil da bli forelagt Stortinget snarest mulig.

Forhandlingerne med de britiske myndigheter om godkjendelse av de norske passagerskibscertifikater i britiske havne er avsluttet med et tilfredsstillende resultat.

Forslag til lov om beskatning av malt og øl, om adgang til erhvervelse av jord, om elektriske kraftledninger er avlevert av vedkommende komité. Forslag til en lov om pensionsordning av Statens tjenestemænd og til en lov om tvungen mægling og voldgift i arbeidstvistigheter forutsættes avlevert til vedkommende departement i den nærmeste fremtid.

Den under Stortingets medvirken nedsatte kirkekommission er i virksomhet. Der er grundet haab om, at forslag til gjennomførelse av de mest paakrævede kirkelige reformer i en nær fremtid kan bli forelagt Stortinget.

De forslag til reform av civilprocessen, som er avgit av den kongelige civilproceskommission, er for tiden under administrationens behandling, og der vil paa grundlag herav i løpet av sessionen bli fremsat proposition til lov om domstolene og om rettergangsmaaten i tvistemaal, mens de gjenstaaende dele av civilprocesreformen vil bli forberedt til forelæggelse for næste Storting.

Idet jeg beder Gud velsigne Stortingets gjerning erklærer jeg herved Norges 58de ordentlige Stortings forhandlinger aapnet.

Git paa Kristiania Slot den 11. januar 1909.

Haakon.

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.